NEDERLANDSE VERENIGING DUURZAME ENERGIE

Commissiedebat

Commissiedebat Leveringszekerheid – 3 december 2026

Hoe zeker is onze energievoorziening als we afhankelijk zijn van de wispelturigheid van andere landen? Dat is een vraag die we onszelf steeds opnieuw moeten stellen, zeker nu ook de LNG- en dieselleveringen uit de VS een politieke speelbal zijn geworden. Daarnaast is elke euro die we blijven uitgeven aan fossiele import een euro die we niet investeren in duurzame energie van eigen bodem. Een verduurzaamd energiesysteem is vrijwel immuun voor fossiele prijsschokken, zo laat deze studie van TNO zien. De beste investering in onze energiezekerheid is minder aardgas en aardolie en meer oranje-groene energie van eigen bodem. Hiermee verkleinen we de invloed van geopolitieke crises op Nederlandse huishoudens en bedrijven.

Duurzaam levert stabiele en goedkope energie

In 2023 hield de premier bij de APB nog vol dat er "helemaal geen verwachting is dat de energieprijzen een stijging gaan doormaken". Dat blijkt niet helemaal te kloppen; in oktober dit jaar steeg de gasprijs naar een nieuwe recordhoogte. Nu stappen zetten om ons aardgasverbruik verder te reduceren maakt Nederland veel weerbaarder tegen volgende crises op het wereldtoneel die de aardgasprijs omhoogjagen. Het toekomstbeeld van fossiel wordt nog te rooskleurig voorgesteld door rekenmodellen die van lage toekomstige aardgasprijzen uitgaan, terwijl de geopolitieke onrust alleen maar toeneemt. **Een brede mix aan verduurzaming, van meer eigen duurzame opwek tot elektrisch rijden, werkt het beste om in alle seizoenen en langjarig onze fossiele energie import te verlagen** en daarmee onafhankelijker en schoner te worden met meer grip op de energierekening. Zo heeft Nederland sinds 1 maart van dit jaar al €9 miljard bespaard op de import van fossiele energie.

Een sterk en toekomstgericht capaciteitsmechanisme

De vraag naar elektriciteit groeit, waardoor het waarborgen van de leveringszekerheid nog belangrijker wordt. Zoals ook blijkt uit de kabinetsbrieven is het belangrijk om maatregelen te treffen om de leveringszekerheid van elektriciteit nu en in de toekomst te garanderen. De NVDE vindt het belangrijk dat er zo spoedig mogelijk een capaciteitsmechanisme komt en is positief over de stappen die het kabinet heeft gezet om samen met

stakeholders de invulling hiervan vorm te geven. We pleiten voor een **techniekinclusief mechanisme dat de transitie naar een CO_2-vrij energiesysteem als uitgangspunt neemt** en tegelijkertijd de leveringszekerheid van energie waarborgt. Hiervoor moet voldoende investeringszekerheid worden geboden voor binnenlandse assets, zonder dat onnodig veel capaciteit wordt gecontracteerd. Ook duurzaam gas en moleculen zijn essentieel om aardgas te vervangen en onze leveringszekerheid te waarborgen.

CO_2-vrije elektriciteitssector in 2040

Door duurzame energie slim te benutten en vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen, maken we verduurzaming betaalbaarder en het energiesysteem weerbaarder. Essentieel voor leveringszekerheid is het goed afstemmen van vraag en aanbod door middel van lokale opwek, opslag, regelbaar vermogen en vraagsturing. Volgens de KEV is een gebrek aan CO_2-vrije flexibiliteit een groot knelpunt voor de elektriciteitssector. Zorg daarom voor een **duidelijk transitiepad richting een CO_2-vrije elektriciteitssector in 2040**, met passend beleid en voldoende middelen voor de ombouw van centrales. Ook batterijen en waterstofopslag spelen een centrale rol in het slim benutten van het net. Zet daarom vol in op het realiseren van batterijcapaciteit en congestie-managementsystemen. De combinatie van het net beter benutten en het gelijktijdig versneld verzwaren ervan blijft essentieel voor de energietransitie, dit bleek opnieuw uit de onlangs gepubliceerde analyse van TenneT. De ACM grijpt dit rapport aan om de bal bij het ministerie te leggen om binnen zes maanden een flexibiliteits-doelstelling vast te stellen: “Op basis van deze doelstelling kan het ministerie dan een keuze maken voor aanvullend beleid, vooral gericht op het wegnemen van drempels of op een nieuwe subsidieregeling voor **niet-fossiele flexibiliteit**”, aldus de ACM.

Energiebesparing als bouwsteen van een stabiele energievoorziening

Huizen en bedrijven die minder aardgas nodig hebben zijn beter beschermd tegen internationale prijsschokken. Daarmee draagt energiebesparing direct bij aan de leveringszekerheid van energie voor Nederland, door de afhankelijkheid van fossiele energie-import te verminderen. De NVDE deed eerder al voorstellen voor hoe Nederland met een Spoedplan, voor zowel aardgas als aardolie, substantieel energie kan besparen. Denk hierbij aan maatregelen zoals:

- blijvende inzet op isolatiemaatregelen, zowel voor huishoudens als bedrijven.
- uiterlijk bij de Voorjaarsnota een goed ondersteund financieel pakket om de uitrol van warmtenetten vlot te trekken.
- meer middelen voor toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht.

Volgens TNO kunnen bedrijven door energiebesparingsmaatregelen veel energie én kosten besparen, wat gelijkstaat aan miljoenen euro’s.

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector. De aangesloten bedrijven zijn actief in hernieuwbare elektriciteit, warmte en gassen en in duurzame mobiliteit, de gebouwde omgeving en de industrie. De activiteiten voor duurzame energie bij 1.600 aangesloten bedrijven vertegenwoordigen nu al een omzet van ruim € 43 miljard en bijna 200.000 werknemers in Nederland.